

Sportlaan 63,
5242 GP Rosmalen
www.gemalen.nl
secretaris@gemalen.nl
0654637019

Nederlandse Gemalenstichting

Jaarverslag 2018

(concept dd dec 2018)
Vastgesteld door het bestuur dd: 6-02-2019

Inhoudsopgave

Doelstellingen Nederlandse Gemalenstichting	3
Samenstelling Bestuur	3
Sponsoring	3
Bestuursvergaderingen	4
• Kennisborging	4
• Verzoeken om gebruik van de gegevens uit onze gemalendatabase	4
• Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	4
• Gemalenpluim	5
• Waterschapshuizen in Beeld/ Discussie “Verbreding NGS”	5
• De jaarrekening 2017	5
• De begroting 2018	6
De Vrijwilligersdag	6
De Deelnemersvergadering	6
Nieuwsflitsen	7
De Nationale Gemalendag	7
Project Inventarisatie	7

Doelstellingen Nederlandse Gemalenstichting

De hoofddoelstelling van de NGS is het bevorderen van de kennis over, het inventariseren en documenteren van, en het constructief meewerken aan mogelijk behoud en beheer van waardevolle gemalen gericht op de waterpeilbeheersing (niet zijnde windmolens of windmotoren) en de met deze gemalen ruimtelijk en/of functioneel een eenheid vormende kunstwerken en terreinen.

In de praktijk ligt daarbij het accent op het:

- fungeren als platform voor de aangesloten organisaties/stichtingen en het bijstaan bij het beheer van hun historische gemalen, zowel voor wat betreft de gebouwen als de installaties en hun museale taak
- bevorderen van de deskundigheid van bedienings- en onderhoudsmedewerkers van de aangesloten stichtingen.
- coördineren en ondersteunen van nieuwe initiatieven die de hoofddoelstelling ondersteunen
- bevorderen van de belangstelling - in algemene zin - voor gemalen en het uitdragen van het belang van de bescherming van dit deel van het industriële erfgoed

De aandacht gaat daarbij niet alleen uit naar oude gemalen. Ook (nog) in bedrijf zijnde gemalen kunnen om technische, historische, en/of esthetische redenen hiervoor in aanmerking komen.

Samenstelling Bestuur

Het bestuur werd in 2018 gevormd door:

Leden: ir. C.H.B.M. Ceelaert (secr.);
ir. H.H.G. Dijk (vz.);
A. Spijksma ra(penningmeester);
Mr. G.P. Dalhuisen;
ir. J.E.F. Landman
J. Reijnen,

Adviseurs:

drs. P. Nijhof;
ing. C.D. van Rijn;
ir. C.J.M. Tak;
J. van Raaij;
ing. G.M.H. Troost.

Dit jaar bekleedde ir. C.H.B.M. Ceelaert, de secretaris van het bestuur, 4 jaar deze functie. Carlos had te kennen gegeven, dat hij voor herbenoeming in aanmerking wilde komen, hetgeen in de deelnemersvergadering van 6-11-2018 werd bekrachtigd.

Sponsoring

Op het terrein van de sponsors is er in 2018 een wijziging opgetreden.

In het jaarverslag 2017 stond reeds, dat onze sponsor uit de beginperiode van de NGS, zijnde Tauw bv uit Deventer, reeds in 2017 had aangegeven de voorkeur te geven aan project sponsoring boven het "hoofdsponsorschap". Dit betekent, dat indien de NGS-projecten oppakt, die Tauw passend acht, zij daarin zullen participeren voor een dan af te spreken bedrag en periode.

In 2018 is met Tauw bv afgesproken, dat zij gedurende een drietal jaren zullen bijdragen aan de kosten voor ons project kennisborging. (Zie ook verderop in dit verslag).

Ook langs deze weg willen we Tauw bv danken voor hun jarenlang ondersteuning van het werk van de NGS als hoofdsponsor en vertrouwen er op, dat ze dit ook nog vele jaren zullen doen als projectsponsor. Een en ander heeft er toe geleid, dat de logo's boven onze correspondentie (brieven)/verslagen e.d. en onder onze e-mail-correspondentie zijn aangepast aan deze wijziging.

GMB Waterkwaliteit & installaties en Bosman Watermanagement BV zijn sponsor gebleven in 2018, evenals onze projectsponsor de Unie van Waterschappen (specifiek voor het bijhouden van onze gemalendatabase).

Van de RCE (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed te Amersfoort) werd in 2018 een éénmalige bijdrage verkregen voor het verwerken van de vele nieuwe informatie (met name foto's) die zijn aangeleverd door de RCE, voor onze database. Deze database heeft nu een omvang van ca. 2500 (!) gemalen in Nederland.

De werkgroep van bestuursleden en adviseurs die het sponsorbeleid van de NGS tegen het licht heeft gehouden, heeft geconstateerd dat de huidige werkwijze grotendeels gehandhaafd kan worden, hetgeen het bestuur in de februari-vergadering heeft bekrachtigd.

Wel werd afgesproken, de contacten met de sponsors vanuit het bestuur te intensiveren.

Ook werd het standaardsponsorcontract gemoderniseerd en aangepast aan de huidige normen.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur vergaderde op 07-02, 09-07 en 05-10 in 2018.

De belangrijkste zaken die aan de orde zijn geweest in de bestuursvergaderingen van 2018:

- **Kennisborging**
Het project kennisborging (het bestuur heeft besloten de naam "Educatie/kennisborging" definitief te wijzigen in "Kennisborging") is in 2018 echt van start gegaan met een enquête over dit onderwerp onder onze deelnemers.
Naast de constatering dat het opstellen en vervolgens goed invullen van enquêtes een lastige opgave is, is in 2018 duidelijk geworden dat het borgen van de aanwezige kennis over de objecten van onze deelnemers geen sinecure is/zal worden! Tauw bv uit Deventer heeft aangegeven een financiële bijdrage voor dit project te verschaffen gedurende 3 jaar.
- **Verzoeken om gebruik van de gegevens uit onze gemalendatabase**
De verzoeken om gebruik te maken van onze database (in andere vorm dan de beschikbare informatie binnen de website) beperkten zich in 2018 tot de interesse van een energietransportbedrijf, dat geïnteresseerd was in de locatie van de elektrisch aangedreven gemalen/pompen met hun opgenomen vermogens. Een en andere ter optimalisatie van hun elektriciteitsnetwerk. Het bedrijf heeft kennisgenomen van de mogelijkheden, maar verder nog geen gebruik gemaakt van de mogelijkheden.
- **Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)**
Sinds 25 mei 2018 moeten alle bedrijven en instellingen in de EU – groot én klein – voldoen aan strengere privacyregels, voortkomend uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dat heeft gevolgen voor de gebruikte ICT-middelen, voor interne procedures en contracten. De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) controleert en kan boetes opleggen.

In de juli vergadering van 2018 is daarom een voorstel gedaan om de NGS "AVG-proof" te maken. Dit heeft geresulteerd in een privacyverklaring van de NGS, welke op onze website staat ([http://www.gemalen.nl/download/Privacyverklaring\(AVG\)-NGS%20okt%202018.pdf](http://www.gemalen.nl/download/Privacyverklaring(AVG)-NGS%20okt%202018.pdf)). Tevens hebben alle personen waarvan de NGS persoonsgegevens bijhoudt, bericht krijgen over het feit dat ze zijn opgenomen in een databestand van de NGS (met de geregistreerde gegevens) met

daaraan gekoppeld de vraag of zij daar bezwaar tegen hebben. Afhankelijk van de reactie zullen de gegevens gewist worden.

- **Gemalenpluim**

Tijdens de Deelnemersvergadering van de NGS op 2 november 2018 te Rotterdam (bij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard), was er, zoals zo langzamerhand traditie, weer aandacht voor de NGS- gemalenpluim.

In tegenstelling tot andere jaren, waarin de pluimcommissie onder leiding van onze adviseur Peter

Nijhof, een keuzeprobleem had, was er na onderzoek door de commissie, geen lijst met kandidaten. Wel was er een bijzondere situatie, waarbij de eigenaar van een gemaal op bijzondere wijze heeft samengewerkt met een van onze deelnemende stichtingen.

Deze innige samenwerking heeft uiteindelijk tot een mooi resultaat geleid. Hierdoor ontstond de bijzondere situatie dat het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en de Stichting tot behoud van het gemaal Teylingens gezamenlijk de gemalenpluim 2018 in ontvangst konden nemen.

Voor de volledige tekst van de uitreiking met foto's, wordt verwezen wij u naar onze website (<http://gemalen.nl/gemalenpluim.asp>)

- **Waterschapshuizen in Beeld/ Discussie "Verbreding NGS"**

Binnen het bestuur van de NGS is de gedachte ontstaan voor een publicatie over de historie van de bestuurszetels van de waterschappen/de Waterschapshuizen. Tegelijkertijd met het ontstaan van deze gedachten waren er binnen het NGS-bestuur stemmen die zich afvroegen of een publicatie over Waterschapshuizen wel in lijn was met de missie en doelstellingen van de NGS, toch primair gericht op het behoud van historische gemalen. Na enige discussie is besloten dat een voorbereidingsteam uit het NGS-bestuur/-adviseurs verder aan de slag zou gaan om de haalbaarheid van een dergelijke publicatie nader te onderzoeken en voor te bereiden. In elke vergadering heeft dit voorbereidingsteam gerapporteerd over de stand van zaken en werd in de juli-vergadering besloten, dat er eerst een nadere discussie over de verbreding van de missie en doelstellingen van de NGS zou plaats vinden en vervolgens gezien zou worden of een dergelijke publicatie binnen, dan wel buiten de NGS zou plaats vinden.

Tijdens de deelnemersvergadering in november 2018 is het onderwerp van de verbreding van de doelstellingen van de NGS daarom ook besproken en werd de gedachte voor een verbrede doelstelling breed door de aanwezige bestuurders omarmd. Rondom de jaarwisseling zal het bestuur van de NGS in samenspraak met onze vaste adviseurs een 2-tal workshops organiseren over dit onderwerp. Het NGS-bestuur heeft de intentie om in de loop van 2019 deze discussie af te ronden.

- **De jaarrekening 2017**

De jaarrekening werd vastgesteld door het bestuur op 06-02-2017. De controle van de financiële jaarstukken vond voor de eerste keer niet meer plaats door een accountantskantoor, maar door een kascontrolecommissie bestaande uit 3 leden uit de Deelnemersvergadering. Zij constateerden geen onregelmatigheden in de administratie en concludeerden, dat de penningmeester decharge verleend kon worden.

Met dank aan de commissie.

Tijdens de Deelnemersvergadering werd gepleit voor een aangepaste benaming met een "bredere blik" voor deze commissie in de vorm van een "Kascommissie".

In de eerste bestuursvergadering in 2019 zal het bestuur van de NGS nader bezien of dit advies omgezet kan worden in een nieuwe werkwijze voor deze commissie.

De jaarrekening 2017 is op de website geplaatst.

(http://www.gemalen.nl/deelnemers_en_donateurs.asp).

- **De begroting 2018**

De begroting 2018 werd in de eerste vergadering van het nieuwe jaar (06-02-2018) door het bestuur vastgesteld. De begroting 2019 zal in de eerste vergadering van 2018 aan het bestuur worden voorgelegd.

De Vrijwilligersdag

Het bleek dat de voorbereidingscommissie¹ ook dit jaar weer een zeer interessant programma had opgesteld voor de vrijwilligersdag 2018. Door de ervaring met de grote toestroom voor deze dag in 2017 was deze keer een beperking aan het aantal deelnemers per organisatie gesteld, waardoor het aantal aanmeldingen op het gestelde maximum van ongeveer 80 personen uitkwam.

Geen wonder, want op het programma stonden 's ochtends een bezoek aan het museumgemaal De Cruquius en 's middags een bezoek aan het stoomgemaal te Halfweg. Kortom een fantastische dag in het verschiep en dat redelijk centraal in Nederland.

Juist na het verzenden van de uitnodigingen kregen we echter een alarmerend bericht van het Gemaal Halfweg, dat de stoomketel door het stoomwezen was afgekeurd! De Stichting twijfelde of een bezoek aan het stoomgemaal mogelijk zou zijn. Daarom werd een alternatief bedacht in een combinatie van een bezoek aan het nabijgelegen Sugar City (in de voormalige suikerfabriek van Halfweg), welke sinds 2014 in gebruik is als evenementenhal en een kort bezoek aan het Stoomgemaal Halfweg. Dat laatste was voor velen extra interessant omdat nu een echte blik in de historie van het stoomtijdperk mogelijk was. Naar wij vernomen hebben, kon op 15 oktober 2018 het bestuur van de Stichting Vrienden Stoomgemaal Halfweg, na een intensieve speurtocht naar sponsors constateren, dat er voldoende geld bijeengebracht was om Stork Hengelo opdracht te verlenen voor de productie van een nieuwe stoomketel. Naar verwachting zal het gemaal in de loop van april 2019 weer geopend zijn voor het publiek. Hulde voor deze voortvarende aanpak!

De Deelnemersvergadering

De Deelnemersvergadering vond dit jaar plaats in de regio Rotterdam, met als gastheer, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. 's Ochtends werden we verwelkomd door de Dijkgraaf van het Hoogheemraadschap, dhr. Hans Oosters, die de ca. 40 aanwezigen nogmaals uitdrukkelijk wees op het grote belang van een goed waterbeheer door de waterschappen in een tijdperk van steeds grotere weerextremen.

Na de eigenlijke deelnemersvergadering en een prima lunch, ons aangeboden door het Hoogheemraadschap, spoedde het gezelschap zich richting Moordrecht waar het imposante Abraham Kroesgemaal van het Hoogheemraadschap staat en waar Mevr. Tober en Harry Berkouwer op een onnavolgbare enthousiaste wijze uitleg gaven over dit gemaal in de diepste polder van Nederland (polderpeil bij gemaal: Nap -7,35 m!). Een en ander gevolgd door een mooie rondleiding door dit imposante gebouw.

Zoals langzamerhand gebruikelijk verzorgden Ad Hartjes (Waterschap Aa en Maas) en adviseur Jaap van Raaij weer voor een mooi beeldverslag (<https://myalbum.com/album/xTOgOHH7Bv9Y>) van deze dag. Waarvoor hartelijke dank!

¹ De voorbereidingscommissie bestaat uit Jef Landman(vz), Jan Reijnen en Peter Nijhof.

Nieuwsflitsen

Er werden dit jaar 7 nieuwsflitsen verzonden(<http://www.gemalen.nl/actueel.asp>).

Het betrof de volgende onderwerpen:

- Belangrijke data in 2018;
- Oproep inschrijving Willem Wolf prijs 2018;
- NGS in de pers;
- Impressie Vrijwilligersdag 2018;
- Waardige afsluiting jubileumjaar De Tuut met Ridder Jan Reijnen;
- Gemalenpluim NGS 2018 uitgereikt;
- Reserveonderdelen Werkspoor Ricardo R156 motor beschikbaar.

De nieuwsflitsen worden per e-mail verzonden aan allen die zich op de website van de NGS hebben aangemeld voor de ontvangst van de NGS-Nieuwsflits. Alle nieuwsflitsen zijn terug te lezen op de site (www.gemalen.nl/actueel.asp). Hier kan men zich tevens inschrijven voor een abonnement op de Nieuwsflitsen (linker kolom onderaan).

De Nationale Gemalendag

De Nationale Gemalendag wordt op dezelfde dag gehouden als de Nationale Molendag.

Getracht wordt zoveel mogelijk gemalen/molens open te stellen voor het publiek.

In 2018 vond de Nationale Gemalen/Molendag plaats op zaterdag 12 mei en/of zondag 13 mei.

Gebruikelijk is dat de gemalen/molens geopend zijn tussen 10:00 uur en 16:00 uur.

Welke gemalen er geopend zijn/waren, op welke dag(en) en of er bijzonderheden zijn, staat vermeld op de website. (http://www.gemalen.nl/gemalen_dag.asp)

Project Inventarisatie

Ook dit jaar is weer veel energie gestoken in het "Project Inventarisatie"

(<http://www.gemalen.nl/inventarisatie.asp>) naar aanleiding van met name de samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Medewerkers van het RCE zijn zeer drukdoende geweest ontbrekende data voor onze gemalendatabase aan te leveren. Veelal betrof dit ontbrekende foto's maar ook de exacte locatie van de gemalen werd waar deze nog ontbrak, toegevoegd.

Maar ook particulieren en waterschappen geven regelmatig aanpassingen en foto's door welke vervolgens aan de database worden toegevoegd.

Ondanks de extra inspanning, dit jaar mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de RCE, om alle beschikbare data in onze database op te nemen is gebleken, dat we nog immer beschikken over een redelijke voorraad niet bewerkte data die nog wachten op opname in de database.

Dit heeft het bestuur van de NGS doen besluiten om te bezien *of de voorraad* nog niet verwerkte data weggewerkt kan worden binnen een redelijke termijn. Enerzijds door een extra bijdrage uit eigen middelen voor een aanvullende opdracht aan het bureau van Rutger Polderman (onze adviseur op dit terrein) en anderzijds om extra vrijwilligers te werven en die enthousiast te maken voor dit werk. Tegelijkertijd en in combinatie met deze actie wil het NGS-bestuur ook een structureel netwerk opbouwen en onderhouden met de waterschappen zodat de mutaties van de waterschapsgemalen op een meer gestructureerde wijze in de database kunnen worden opgenomen.

Tijdens de deelnemersvergadering heeft zich ondertussen 1 enthousiaste vrijwilliger aangemeld voor deze taak.

Bent u de volgende?

Neem contact op met ondergetekende!

Rosmalen, 04-12-2018.

C. Ceelaert, secretaris; secretaris@gemalen.nl ; 0654637019